

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Матеріали навчально-методичної конференції
(18 квітня 2012 року)

Чернівці, 2012

УДК 61+615.1:378.147

ББК 5:74.58

A43

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Хухліна О.С.(відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк'Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ткач Є.П., Савка І.Г., Шоріков Є.І., Трефаненко І.В., Воевідка О.С.

A43 **Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції - Чернівці, 2012.- 183 с.**

ISBN 978-966-697-439-9

В матеріалах конференції містяться тези доповідей, що висвітлюють організаційні, методологічні, методичні, психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів та шляхи їх вирішення у сучасних умовах. Відображені питання впровадження державних стандартів освіти, навчальних планів, інтегрованих ліцензійних іспитів, а також підготовки, підвищення кваліфікації та атестації науково-педагогічних кадрів. Узагальнено досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, наведено переваги педагогічного тренінгу, поєданого з інтерактивними методами роботи. Приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку Вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 22.03.2012 року)

ISBN 978-966-697-439-9

© Буковинський державний медичний університет, 2012

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИШІ

Г.В. Навчук, А.В. Ткач, І.В. Навчук*

Кафедра суспільних наук та українознавства;

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Національна система розвитку вищої освіти в XXI столітті пріоритетним напрямом визначає підготовку високоосвічених, кваліфікованих фахівців, здатних творчо працювати, професійно розвиватися, освоювати й впроваджувати науково-інформаційні технології.

Не знання, а здатність їх отримувати; не пам'ять, а системне мислення як основа ґрунтовних знань; не пасивна участь, а старанність і активність у навчальному процесі; не просто розуміння, а критичне осмислення отриманої інформації, підкріплене самовизначенням; не навчання у звичайному розумінні, а навчання для особистого професійного й суспільного зростання тощо - ось деякі методичні принципи, характерні для процесу модернізації нашої освіти.

Виходячи з цих тверджень, важливе завдання сучасних вишів - прищеплювати майбутнім спеціалістам навички не стільки сприймати інформацію, скільки здобувати знання самостійно. Необмежені можливості для його успішної реалізації, на нашу думку, дає правильно організована самостійна робота студентів (СРС). Саме від неї залежить активність студентів у навчальній діяльності, їх бажання займатися самоосвітою, усвідомлення ними необхідності включитися в майбутньому в систему неперервної освіти.

Значне збільшення кількості годин на СРС (не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни) вимагає нових підходів до її організації, забезпечення та контролю, насамперед переосмислення ролі й діяльності учасників процесу навчання. Так змінюється роль студента, який стає не лише суб'єктом, а й ініціатором та організатором свого навчання. Чисто репродуктивне засвоєння знань відходить на задній план. Процес навчання вже не односторонньо спрямований від викладача до студента, а проходить як діалог, точніше - позитивний зворотній зв'язок „викладач - студент», побудований на ґрунті розуміння, прийняття і визнання. Такий підхід дає можливість розвивати пізнавальну активність майбутніх фахівців, формувати їх самостійність як рису особистості, здатність до творчого розв'язання сучасних виробничих завдань, уміння приймати виважені професійні рішення.

Підвищуються вимоги і до викладача: він повинен мати високу професійну компетентність, бути готовим до співробітництва і співтворчості зі студентами, до використання інноваційних педагогічних технологій - тобто бути і педагогом, і консультантом, і порадником, і менеджером.

Саме інноваційні технології (насамперед комп'ютерні, зокрема дистанційне навчання) допомагають викладачеві зробити процес засвоєння інформації ефективним, цікавим, різноманітним і демократичним. Особистісно-зорієнтований підхід у цьому плані є досить перспективним, оскільки він виходить із самоцінності особистості, її духовності та суверенності. Його метою є формування людини-фахівця як неповторної особистості, творця самої себе і своїх обставин. З цього погляду, завдання кожного викладача - так організувати самостійну роботу, щоб у її процесі студенти не тільки здобували професійні знання, а й розвивали пошукові, дослідницькі здібності, відкривали для себе щось нове, виробляли уміння узагальнювати вивчене, збагачувалися б духовно, морально виховувалися й творчо розвивалися. Це необхідно на сучасному етапі у зв'язку з докорінними змінами економічних відносин у країні, динамізмом сучасної науки і техніки, зростанням ролі особистості в суспільному житті.

Досвід переконує, що ефективність СРС підвищується при належному навчально-методичному забезпеченні: підручники, посібники, методичні рекомендації, практикуми, задачники (у тому числі на електронних носіях) тощо. Важливим є й створення умов для самостійного навчання: читальні зали, комп'ютерні класи, лабораторії, об'єкти майбутньої професійної діяльності та ін. При цьому вирішальне значення має спосіб подачі (організації) навчальної інформації. Маємо на увазі певну модель (визначену систему) організації роботи від з'ясування актуальності, визначення мети, формулювання завдань до самоперевірки ефективності їх розв'язання. З цією метою створюються дистанційні методичні комплекси навчальних дисциплін, які, згідно із сучасними вимогами, подаються студентам у формі Інтернет-сторінки у віртуальній бібліотеці ВНЗ або, ще краще, що є однозначним за доступністю, - на сайті відповідної кафедри.

Створюючи такі комплекси, викладачам треба пам'ятати слова Конфуція: «Те, що я чую, я забуваю, те, що я бачу, я пам'ятаю, те, що я роблю, я розумію». Інколи ж студент отримує суцільний багатосторінковий текст, хоча відомо, що матеріал, поданий коротко, доступно, при цьому щедро ілюстрований схемами, таблицями, діаграмами тощо засвоюється найкраще, а ефективному його закріпленню допомагають ситуаційні задачі, ролєві ігри, різної складності пошукові завдання й ін.

Отже, сьогодні ми можемо говорити Про нову парадигму освіти, в якій правильно організована СРС дозволяє відкрити у ньому творчу особистість, здатну бачити й вирішувати соціально значущі проблеми та максимально реалізувати власні можливості, стати висококваліфікованим спеціалістом.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

О.А. Оленович, Н.В. Пашковська, Л.Б. Павлович, А.А. Ілюшина

Кафедра клінічної імунології, алергології та ендокринології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти науково-дослідницька діяльність студентів-медиків набуває дедалі більшої актуальності і перетворюється на один з основних компонентів професійної підготовки майбутніх спеціалістів. Науково-дослідницька діяльність студентів дозволяє повною мірою реалізувати отримані знання, проявити індивідуальність і творчі здібності, готовність до самореалізації особистості.

Зазвичай, існує два основних види науково-дослідницької роботи (НДР) студентів: навчальна передбачена робочими навчальними планами (реферати, доповіді, наукові чи клінічні повідомлення тощо), та позаучбова НДР за індивідуальними науковими спрямуваннями студента. У першому випадку студент робить перші кроки до самостійної наукової діяльності: вчиться працювати з науковою літературою, набуває навичок критичного відбору та аналізу потрібної інформації, що сприяє розвитку студента, як дослідника, закріплює і розширює теоретичні знання, набуті під час навчання в ВНЗ. Індивідуальна позаучбова НДР вважається найбільш ефективною щодо формування дослідницьких на наукових здібностей у студентів. Сам факт залучення студента до наукових досліджень свідчить про наявність в нього певних особистісних якостей, нахилів і здібностей, які сформувалися ще в процесі загальноосвітньої підготовки й закріплюються спеціальною підготовкою в ВНЗ. Важливою рисою, що забезпечує успіх студентів у науковій діяльності, є формування наукової спрямованості особистості за наявності мотиву, інтересу до наукового пошуку, потреби у його виконанні.

Як показує наш власний досвід роботи, під час виконання самостійних наукових досліджень у студентів помітно зростає інтерес до сучасних клінічно-діагностичних методів і відповідальність за роботу, активізується наукове мислення, поглиблюються знання, а головне, формується творча активність - одна з найважливіших рис майбутнього спеціаліста.

Базис пізнавальної активності студентів закладається викладачем під час лекцій та семінарських занять. Для активізації дослідницької активності студентів надзвичайно важлива правильність вибору форми науково-дослідницької діяльності, коли викладачеві потрібно грамотно співставити можливості та інтереси студентів з вимогами навчального плану дисципліни та метою НДР. Разом з тим, сумісна НДР викладача і студента є ключовим моментом освітнього процесу і спрямована на поглиблення теоретичних знань, вдосконалення практичних вмінь та навичок з відповідної галузі медицини і підготовку ерудованого спеціаліста, який володіє великим запасом інформації, здатного кваліфіковано вирішувати професійні завдання.

Таким чином, з огляду на сучасні вимоги щодо оптимізації навчальної діяльності студентів, залучення їх до науково-дослідницької діяльності є важливим елементом формування їх професійної компетентності. Майбутній спеціаліст, без сумніву, повинен бути готовим до вирішення професійних завдань на високому науковому рівні, з використанням дослідницьких методів.

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІНТЕГРОВАНОГО ІСПИТУ «КРОК 1. СТОМАТОЛОГІЯ» (ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ)

І.Ю. Олійник

Кафедра патоморфології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Самостійну роботу студентів дозволяють організувати, направити та оцінити системи дистанційного навчання (СДН). Необхідність створення СДН та їх ефективного впровадження на всіх освітніх рівнях усіх форм навчання визначено законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки».

У Буковинському державному медичному університеті СДН «Moodle» використовується для самопідготовки та контролю студентів 3 курсу стоматологічного факультету вже два роки. Перші позитивні висновки про переваги застосування цієї СДН можна зробити на основі порівняння відсотку успішного складання ліцензійного інтегрованого іспиту (ЛІІ) «Крок 1. Стоматологія» 2010 р. - 57,2 % (СДН «Moodle» не використовували для самопідготовки і контролю студентів-стоматологів) з результатами 2011 р. - 69Д % (коли вперше у процес самопідготовки студентів до ЛІІ було долучено їх обов'язкову роботу у СДН). Як позитивний результат використання СДН «Moodle» для самопідготовки студентів до ЛІІ «Крок 1.